

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.02.12.2025

Turhan ÇOMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

Rusya'nın Ukrayna'yı 24 Şubat 2022'de işgali sonrasında, Ukrayna'nın doğusundaki Dnipropetrovsk bölgesinde bulunan ve ebeveyn bakımından yoksun 510 yetim ve korunmasız çocuk, Ukraynalı iş insanı Ruslan Shostak'ın kurucusu olduğu Shostak Vakfı tarafından yürütülen "Savaşsız Çocukluk / Childhood Without War – Savaşsız Çocukluk Projesi" kapsamında geçici olarak Türkiye'ye tahliye edilmiş, ağırlıklı olarak Antalya'daki otellere ve bazı yerel çocuk koruma birimlerine yerleştirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın resmî internet sitesinde, savaş mağduru Ukraynalı çocukların Türkiye'ye getirilmesi, konaklatılması ve sosyal hizmetlere erişimlerinin sağlanmasının Bakanlığın sorumluluğunda olduğu; çocukların kaldıkları otellerdeki hizmetlerin Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından takip ve kontrol edildiği açıkça ifade edilmektedir.

Ancak, Ukrayna Parlamentosu İnsan Hakları Komiserliği'nin Mart 2024 tarihli resmî denetim raporu, Antalya Beldibi'ndeki bir otelde yapılan incelemeler sonucunda;

- Çocukların ihmal edildiği,
- Psikolojik ve fiziksel kötü muameleye maruz bırakıldıkları,
- Barınma, hijyen, gıda, içme suyu, sağlık ve eğitim koşullarının ciddi şekilde yetersiz olduğu,
- Ve en ağır iddia olarak, iki kız çocuğunun (15 ve 16 yaşlarında) otel çalışanı Türk vatandaşları tarafından hamile bırakıldığı gibi hususları kayıt altına almıştır.

Agos Gazetesi'nde Burcu Karakaş, Anna Babinets ve Yanina Kornienko imzasıyla yayımlanan, Slidstvo.info ve OCCRP ağına katkı sunduğu araştırma haberinde;

- 15 yaşındaki N. ve 16 yaşındaki I. adlı iki kız çocuğunun, otelde aşçı olarak çalışan iki Türk erkekle ilişki kurmaya zorlandığı,
- Kız çocuklarının hamile olduğu ortaya çıktıktan sonra Ukrayna'ya gönderildiği ve doğumların burada gerçekleştiği,
- N. ve I.'nin Türkiye'de maruz kaldıkları istismar sonrasında ciddi psikolojik travma yaşadığı, kızlardan birinin doğumdan sonra intihara teşebbüs ettiği,
- Türkiye ve Ukrayna'da açılan soruşturmanın "delil yetersizliği" gerekçesiyle kapatıldığı, kimsenin cezalandırılmadığı iddia edilmektedir.

37469

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, Antalya Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, hamile kalan iki kız çocuğuna ilişkin olarak resen suç duyurusunda bulunmuş, ancak yürütülen soruşturmada takipsizlik kararı verilmiş, kurum avukatlarının bu karara yaptıkları itiraz da reddedilmiştir.

Bunanla birlikte Ukrayna resmî denetim raporunda çocukların;

- Otel ortamında, yetişkin erkek çalışanlarla kontrolsüz temas içinde bırakıldığını,
- Güvenlik, yangın tedbirleri ve acil sağlık hizmetlerinin yetersiz olduğunu,
- Çocukların bağış kampanyaları için şiir okumaya, şarkı söylemeye ve dans etmeye zorlandığını; katılmayanların ise cezalandırıldığını,
- Öğretmen ve refakatçilerin bir kısmının, çocukları odaları temizlemeye ve diğer çocuklara bakmaya zorladığını,
- Bir çocuğun kaybolması üzerine helikopterle arama çalışması yapıldığı,
- Psikolojik sorunları açıkça gözlenen çocuklara dahi sistematik tıbbi ve psikososyal destek sağlanmadığını ortaya koymaktadır.

Bu tablo, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunmasına Dair Avrupa Konseyi Lanzarote Sözleşmesi ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk Ceza Kanunu ve Çocuk Koruma Kanunu uyarınca, devletin çocuklara yönelik pozitif yükümlülüklerinin ihlal edilmiş olabileceğine işaret etmektedir.

Türkiye'nin toprakları üzerinde bulunan her çocuğu, uyruğundan bağımsız olarak, istismardan koruma yükümlülüğü bulunduğu; istismar iddialarının etkili, hızlı, bağımsız ve caydırıcı biçimde soruşturulmasının, faillerin cezalandırılmasının ve mağdurlara etkin destek sağlanmasının devletin görevi olduğu izahtan varestedir.

Bu çerçevede hem idari sorumluluğun hem de cezai sürecin nasıl işletildiği ve kamuoyuna yansıyan “üstünün örtülmesi” iddialarının gerçeği yansıtıp yansıtmadığı, TBMM'nin denetim yetkisi kapsamında açıklığa kavuşturulması gereken hayati bir mesele haline gelmesi nedeniyle amacıyla aşağıdaki sorularımın cevaplandırılması önem arz etmektedir.

SORULAR;

1.Bakanlığınızın resmî sitesinde, savaş mağduru Ukraynalı çocukların konaklaması ve sosyal hizmetlere erişimi ile otellerde verilen hizmetlerin Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerince takip ve kontrol edildiği belirtilmektedir. Bu çerçevede;

- a) Antalya Beldibi'ndeki otel ve diğer konaklama yerleri, hangi tarihlerde, kaç kez ve hangi kapsamda Bakanlığınız birimlerince denetlenmiştir?
- b) Bu denetimlere ilişkin düzenlenen raporlarda ne tür eksiklikler tespit edilmiştir?

2.Ukrayna Parlamentosu İnsan Hakları Komiserliği başkanlığındaki heyetin Mart 2024'te Antalya'daki otele yaptığı ziyaret ve hazırlanan rapor hakkında Bakanlığınız ilk kez ne zaman bilgilendirilmiştir? Bu rapor Bakanlığınıza resmi olarak tebliğ edilmiş midir?

37469

3.Hamile kalan iki kız çocuğuna ilişkin olarak Antalya Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından yapıldığı belirtilen suç duyurusunun;

- a) Tam olarak hangi tarihte yapıldığını,
- b) Hangi suç tiplerinden (TCK m. 103 ve diğer ilgili maddeler) başvuru yapıldığını,
- c) Takipsizlik kararının gerekçesini ve bu karara Bakanlığınızın yaptığı itirazın hangi tarihte ve hangi mahkemece reddedildiğini açıklar mısınız?

4.Hamile kalan kız çocukları hangi hastaneye gönderilmiştir? Yapılan tetkikler nelerdir? Raporlar ve sonuçlar mahkeme başvurusuna eklenmiş midir?

5.Bu çocuklar Türkiye’de bulundukları süre boyunca MERNİS, Göç İdaresi ve sosyal hizmet kayıtlarına işlenmiş midir? Türkiye’deki çocuk koruma mevzuatı açısından “kurumsal bakım altındaki çocuk” olarak mı, yoksa “misafir yabancı çocuk” statüsünde mi değerlendirilmişlerdir?

6. İstismar iddialarının merkezinde otel çalışanları ile çocukların kontrolsüz teması bulunmaktadır. Bu çocukların kaldığı otellerde;

- a) Personel için adli sicil taraması, çocukla çalışma ehliyeti, çocuk koruma eğitimi gibi standartlar gözetilmiş midir?
- b) Çocukların bulunduğu katlara ve odalara erişim konusunda otel personeli için sınırlandırıcı güvenlik protokolleri öngörülmüş müdür?

7.Ukrayna tarafının çocukların Bakanlığınıza bağlı çocuk kuruluşlarına yerleştirilmesine yönelik teklifi reddettiği iddia edilmektedir.

- a) Bakanlığınız, çocukların bakanlık kuruluşlarına alınması yönünde resmî bir teklif yapmış mıdır?
- b) Yapıldıysa bu teklifin yazılı belgelerini ve tarihlerini kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyor musunuz?
- c) Bu teklif reddedildiyse, otel ortamında ortaya çıkan ağır ihlaller karşısında çocukların daha güvenli bir ortama alınması için alternatif bir mekanizma geliştirilmiş midir?

8.Bu süreçte görev yapan Bakanlık merkez birimi, Antalya İl Müdürlüğü ve ilgili sosyal hizmet personeli hakkında idari soruşturma açılmış mıdır? Açıldıysa sonuçları nedir; açılmadıysa gerekçesi nedir?

9.Çocukların bağış kampanyalarında şiir okuma, şarkı söyleme, dans etme ve fotoğraf-video çekimlerine katılmaya zorlandığı; katılmayanların yiyecek ve eğlence gibi ayrıcalıklardan mahrum bırakıldığı iddiaları doğru mudur? Doğruysa bu, çocukların ticari sömürü ve duygusal istismarı anlamına geldiğinden, Bakanlığınız bu konuda ne tür adımlar atmıştır?

10.Söz konusu projede ortaya çıkan ağır ihmal ve istismar iddiaları sonrasında, yabancı uyruklu çocukların ülkemize toplu olarak getirilmesine yönelik süreçler için yeni bir çocuk koruma protokolü veya yönerge hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa, temel değişiklikler nelerdir?

11. Ukraynalı çocuklar hangi tarihte ülkemizden ayrılmışlardır? Savaş bitmemesine rağmen yetim olan çocukların güvenli olmayan bir bölgeye gönderilmesini doğru buluyor musunuz? Ukrayna Devlet Başkanı sayın Zelenskiy’nin talebi ile gönderilen bu çocukların yine Ukrayna’nın isteği ile geri götürülmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?